

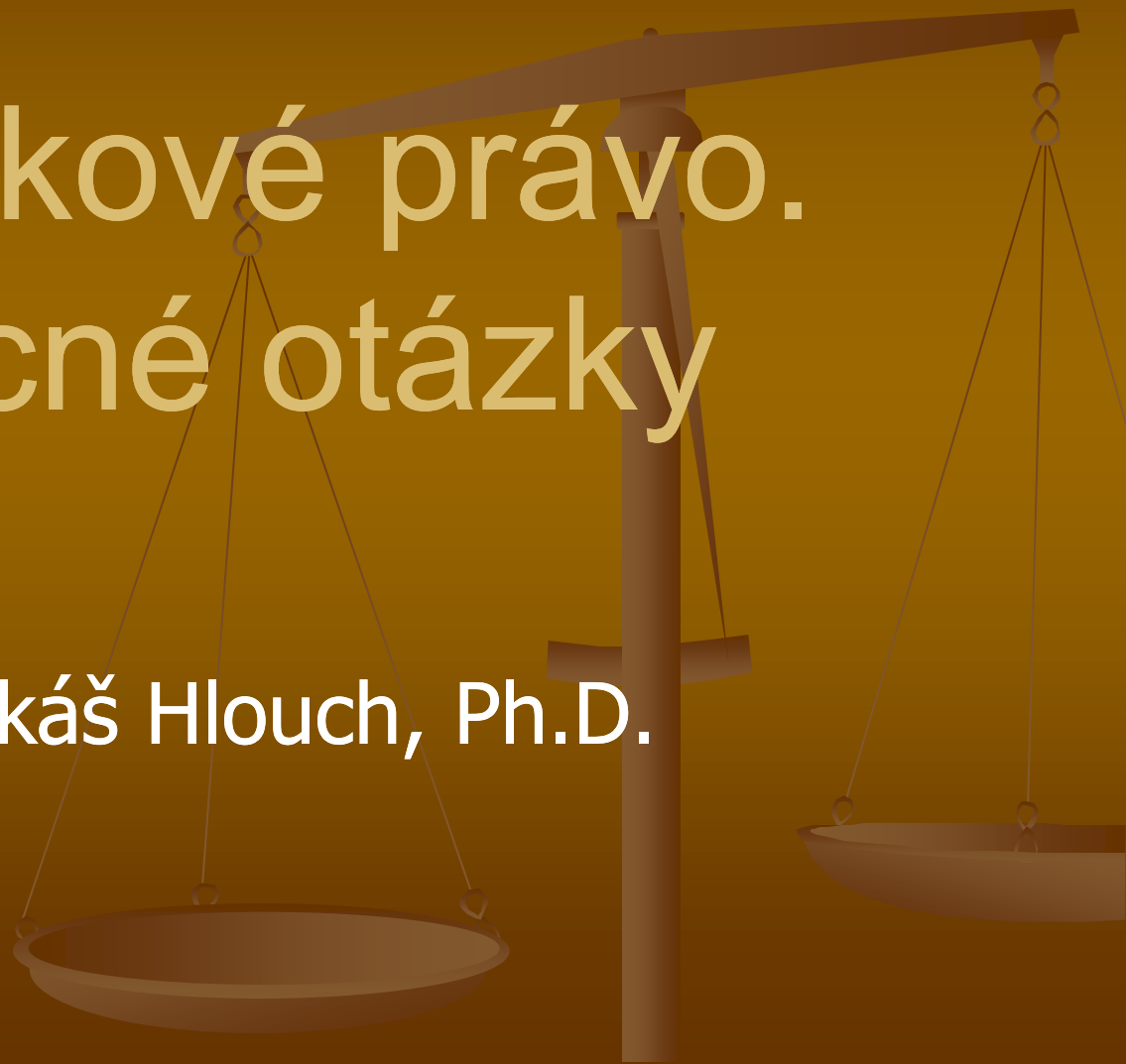
Základy soukromého práva

přednáška VII.

Závazkové právo.

Obecné otázky

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D.

Relativní majetková práva

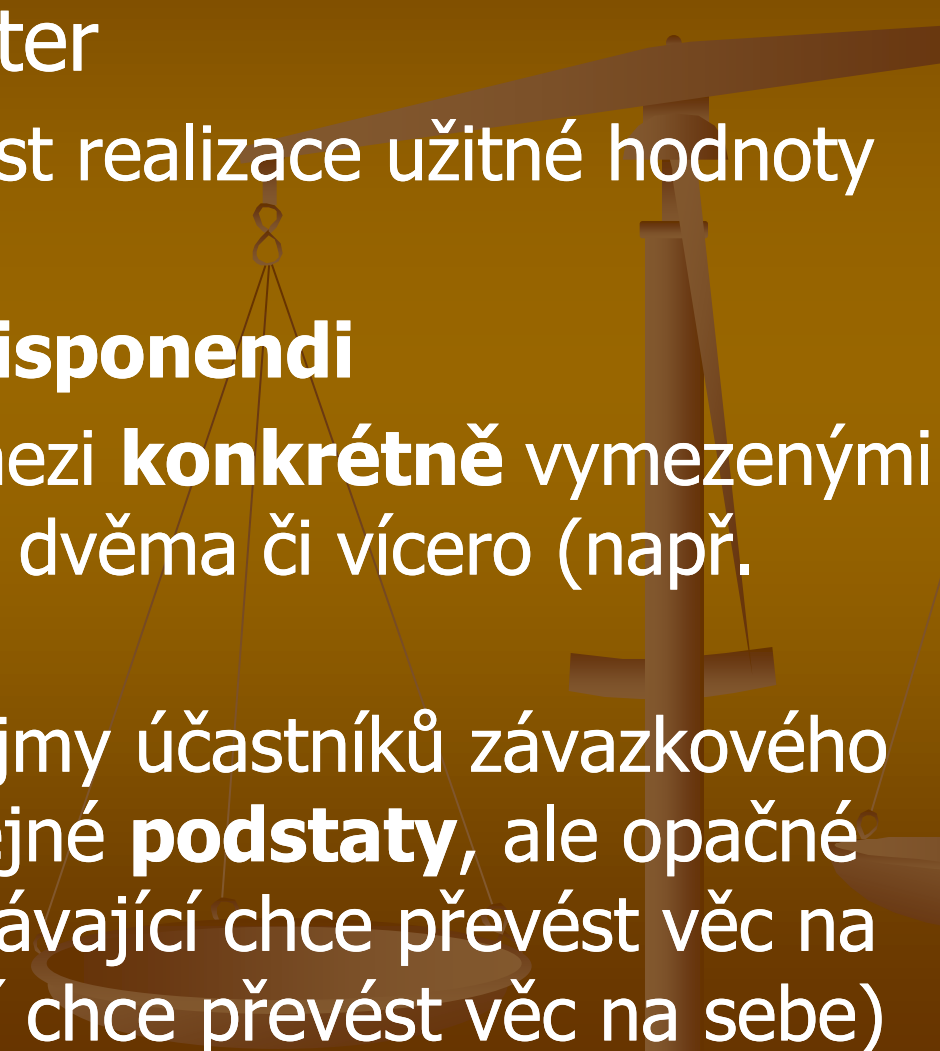
(část IV. - § § 1721 a násl. NOZ)

- vztahy majetkové hodnoty (§ 1721)
 - Plnění musí odpovídat zájmu věřitele, který nemusí být majetkový
- vyjádření ekonomické směny hodnot různých komodit
- na rozdíl od věcného práva (absolutní, statické) má závazkové právo charakter dynamický
 - Např. věcné právo věc držet se v závazkovém vztahu „výpůjčka“ projevuje jako právo na vrácení věci po uplynutí doby zapůjčení

Závazek

- Struktura závazkového právního poměru:
 - Věřitel (V) má vůči dlužníku (D) právo na plnění (P)
 - POHLEDÁVKA
 - Dlužník má povinnost uspokojit právo na plnění (P)
 - SPLNĚNÍ DLUHU
 - POVINNOST:
 - DÁT
 - KONAT
 - ZDRŽET SE
 - STRPĚT
- Právo V požadovat splnění P od D

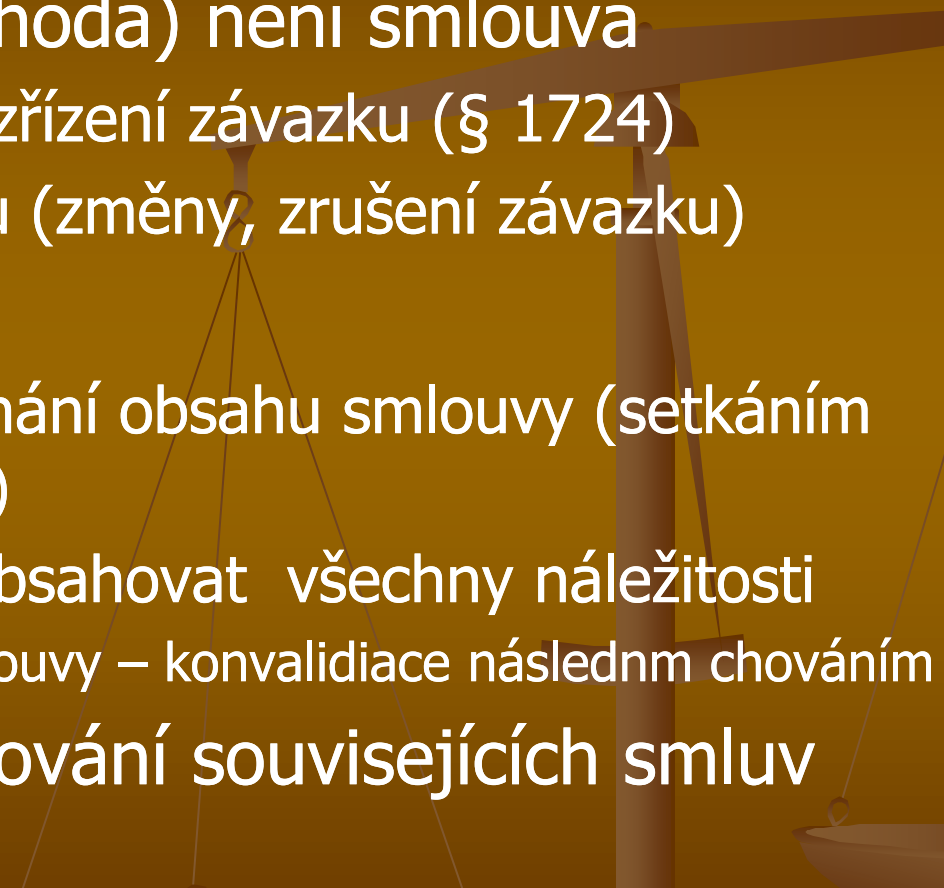
Závazkový vztah (§1723)

- relativní charakter
 - vlastník možnost realizace užitné hodnoty určité věci
 - realizace **ius disponendi**
 - vznikají vždy mezi **konkrétně** vymezenými subjekty, ať již dvěma či vícero (např. konsorcium)
 - ekonomické zájmy účastníků závazkového vztahu jsou stejné **podstaty**, ale opačné **polarity** (prodávající chce převést věc na jiného, kupující chce převést věc na sebe)
-

Právní důvod vzniku závazku NOZ

- § 1722:
 - Závazek vzniká ze smlouvy, z protiprávního činu nebo z jiné právní skutečnosti, která je tomu podle právního řádu způsobilá.
 - Závazky ze **smlouvy** mají primární povahu – přiměřené použití u jiných závazků (§ 1723 NOZ)
 - Náhrada škody
 - Bezdůvodné obohacení
 - Přepřacování cizí věci apod.

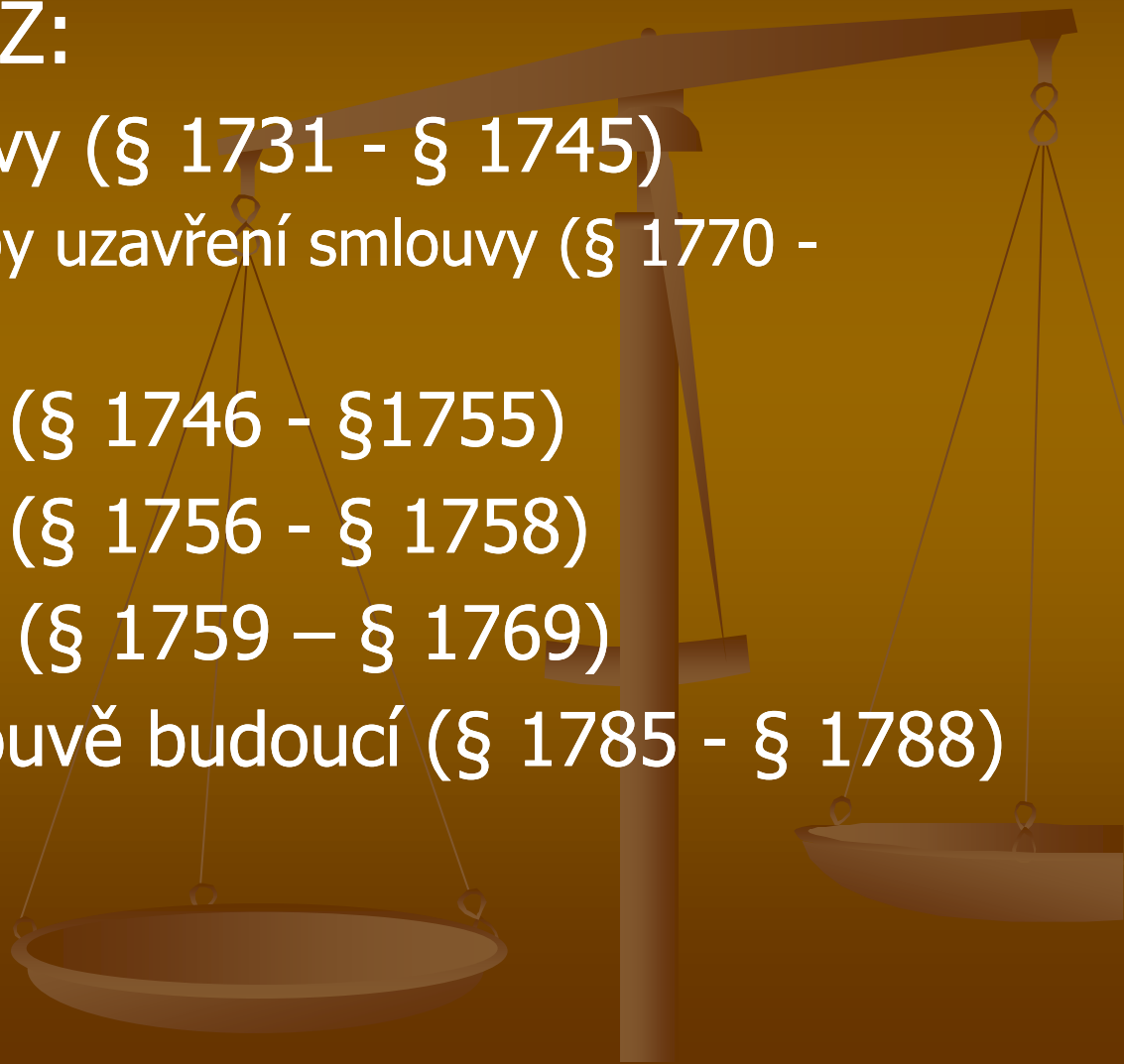
Smlouva - obecně

- Každé pactum (dohoda) není smlouva
 - Musí směřovat ke zřízení závazku (§ 1724)
 - Jinak jde o dohodu (změny, zrušení závazku)
 - Perfekce smlouvy
 - Okamžikem dojednání obsahu smlouvy (setkáním projevů vůle stran)
 - Smlouva nemusí obsahovat všechny náležitosti
 - Fikce uzavření smlouvy – konvalidiace následným chováním
 - Samostatné posuzování souvisejících smluv (§ 1727)
-

Pravidla kontraktace

■ Systematika NOZ:

- Uzavření smlouvy (§ 1731 - § 1745)
 - Zvláštní způsoby uzavření smlouvy (§ 1770 - §1784)
- Obsah smlouvy (§ 1746 - §1755)
- Forma smlouvy (§ 1756 - § 1758)
- Účinky smlouvy (§ 1759 – § 1769)
- Smlouva o smlouvě budoucí (§ 1785 - § 1788)

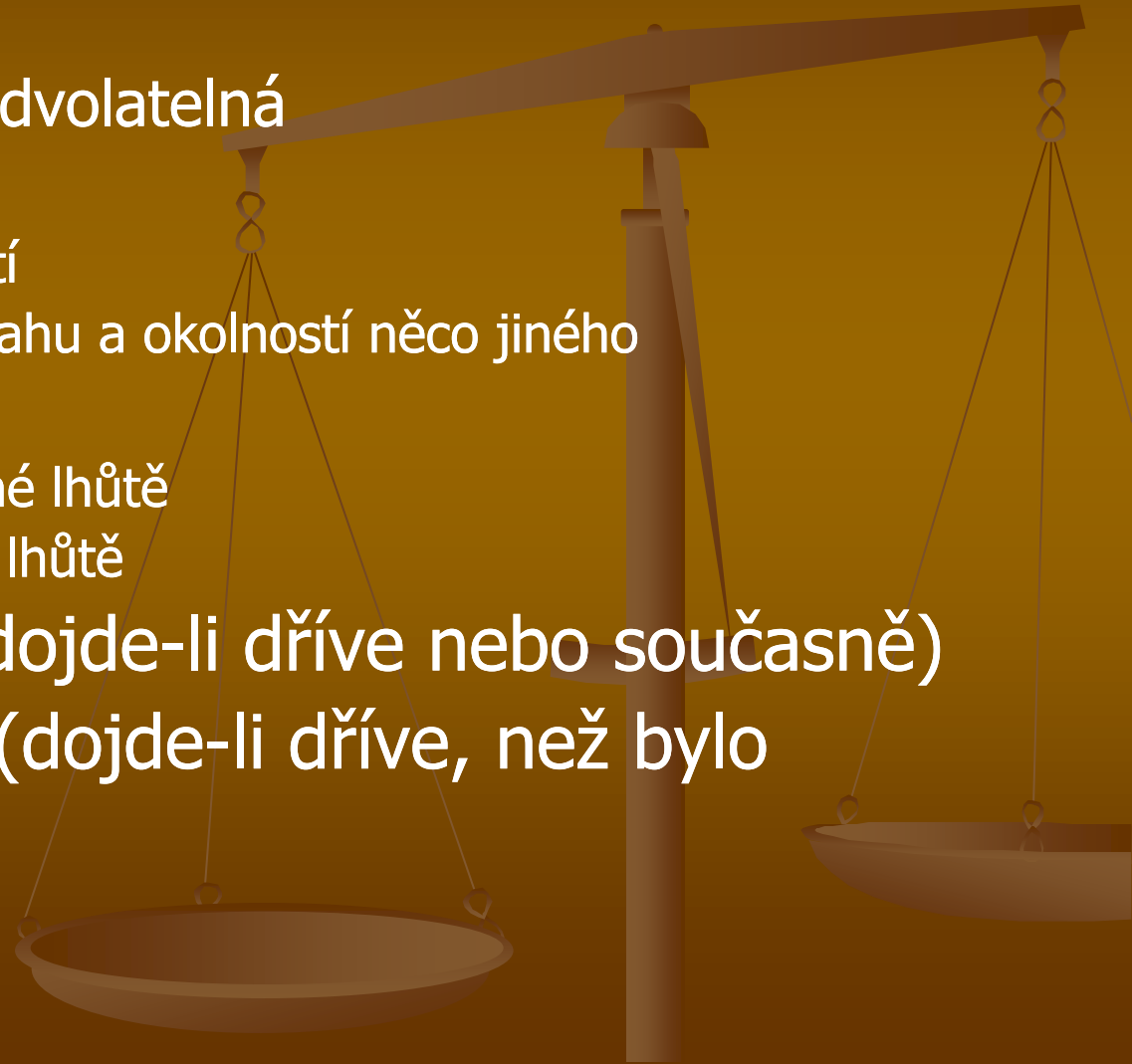
Uzavření smlouvy I.

■ Nabídka (oferta)

- Smluvní strana nabízející = **oferent**
- Adresovaná x neadresovaná
 - Veřejná nabídka
 - Dražba
 - Veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku
- Náležitosti nabídky
 - Podstatné náležitosti smlouvy
 - Vůle navrhovatele zavázat se smlouvou v případě přijetí
- !!! Reklama, katatlog, vystavení zboží **PODNIKATELEM**
= nabídka (§ 1732)
 - Vyvratitelná domněnka
 - Výhrada vyčerpání zásob/ztráta schopnosti podnikatele plnit

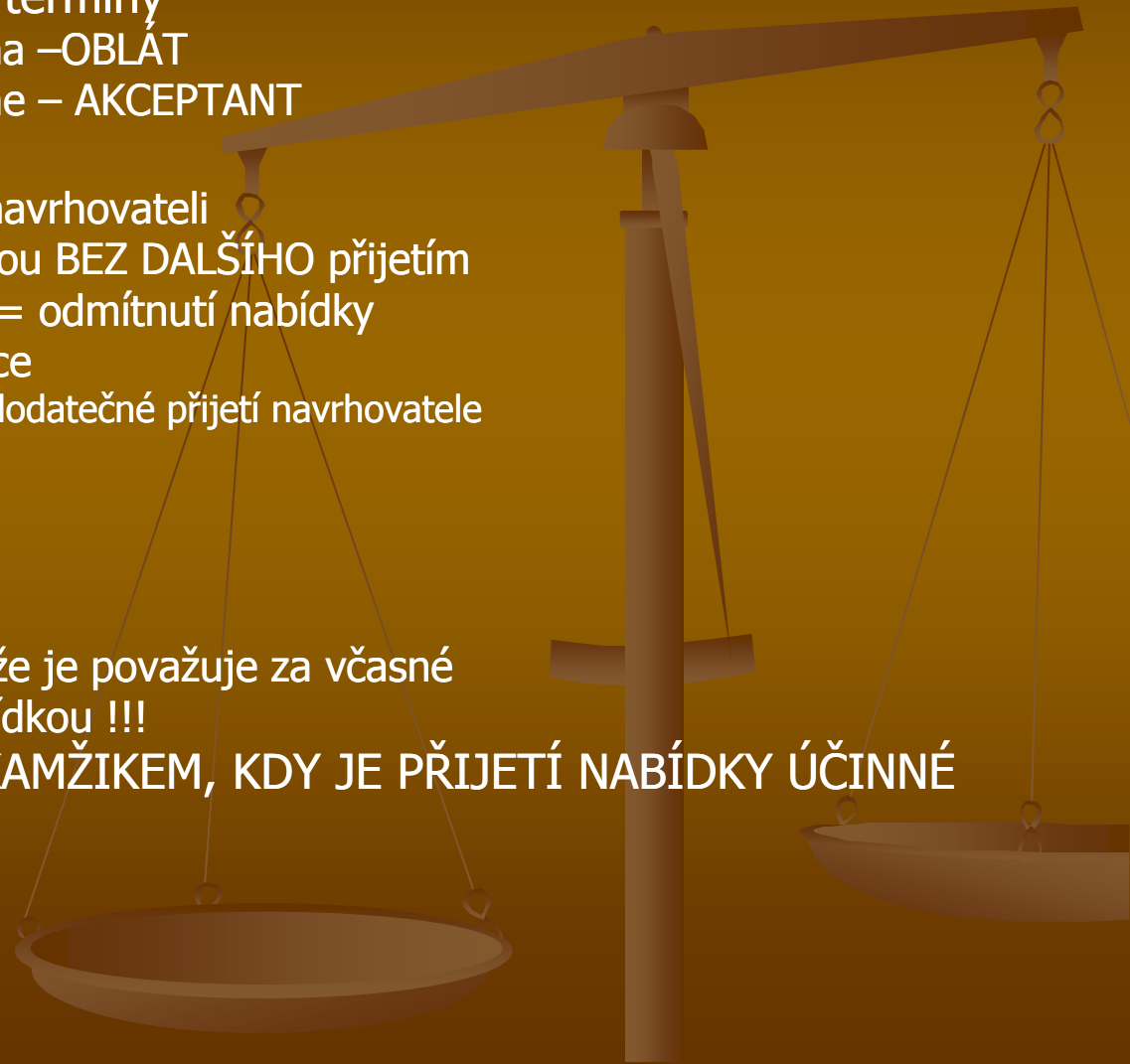
Uzavření smlouvy II.

- Ad nabídka
 - Odvolatelná x neodvolatelná
 - Ústní
 - Bezodkladné přijetí
 - Nevyplývá-li z obsahu a okolností něco jiného
 - Písemná
 - Přijetí ve stanovené lhůtě
 - Jinak v přiměřené lhůtě
- Zrušení nabídky (dojde-li dříve nebo současně)
- Odvolání nabídky (dojde-li dříve, než bylo odesláno přijetí)

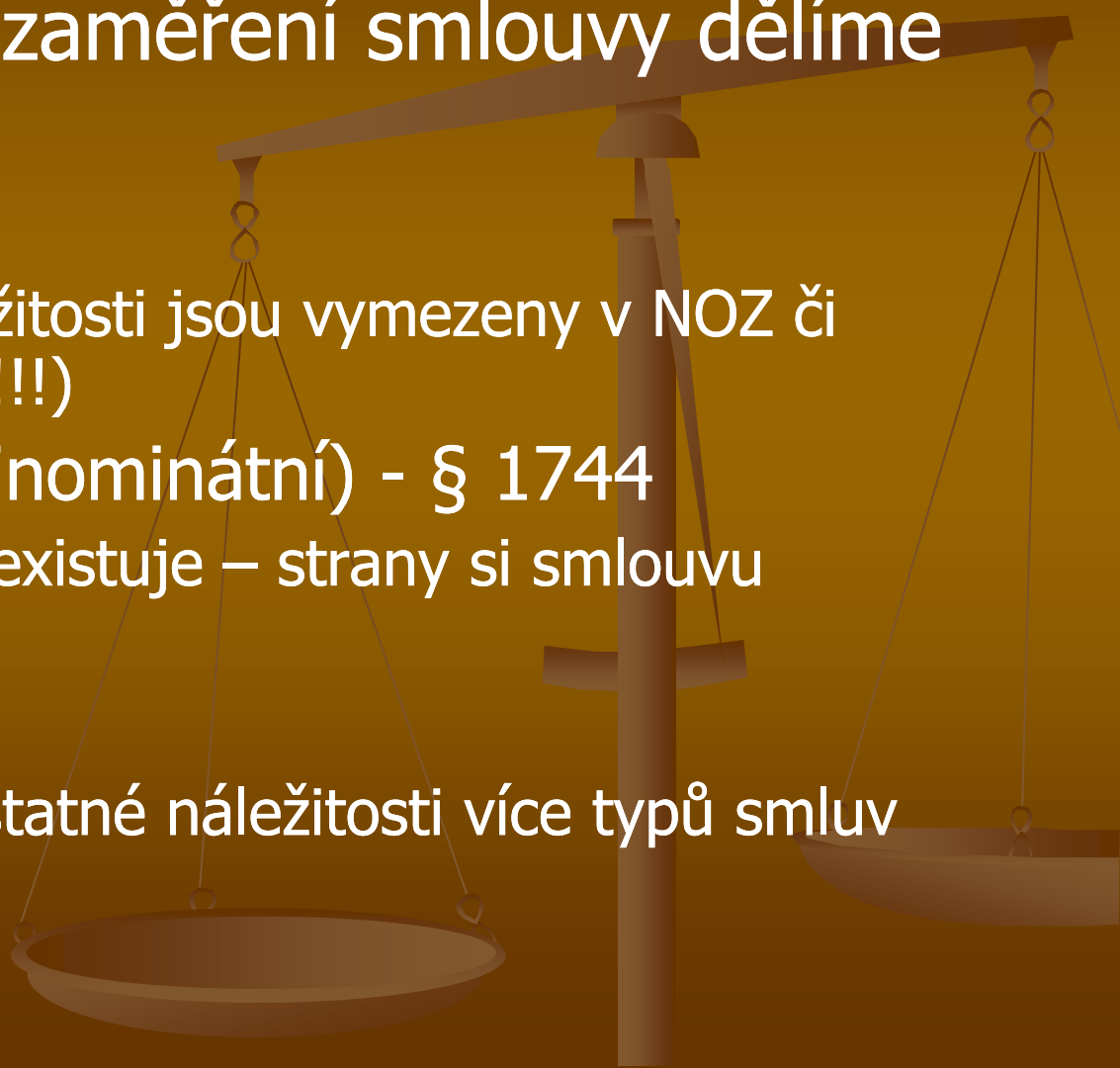
Uzavření smlouvy III.

- Přijetí nabídky – akceptace: termíny
 - Strana, jíž je nabídka určena – OBLÁT
 - Strana, která nabídku přijme – AKCEPTANT
- Proces přijetí
 - Projev souhlasu včas vůči navrhovateli
 - Mlčení nebo nečinnost nejsou BEZ DALŠÍHO přijetím
 - Dodatky/výhrady/omezení = odmítnutí nabídky
 - Tzv. modifikovaná akceptace
 - Nepodstatné odchylky + dodatečné přijetí navrhovatele
 - Reálná akceptace (§ 1744)
 - Poskytnutí či přijetí plnění
- Zrušení přijetí
- Pozdní přijetí
 - Vyrozumění navrhovatele, že je považuje za včasné
 - !!! Chování ve shodě s nabídkou !!!
- SMLOUVA JE UZAVŘENA OKAMŽIKEM, KDY JE PŘIJETÍ NABÍDKY ÚČINNÉ

Obsah smlouvy

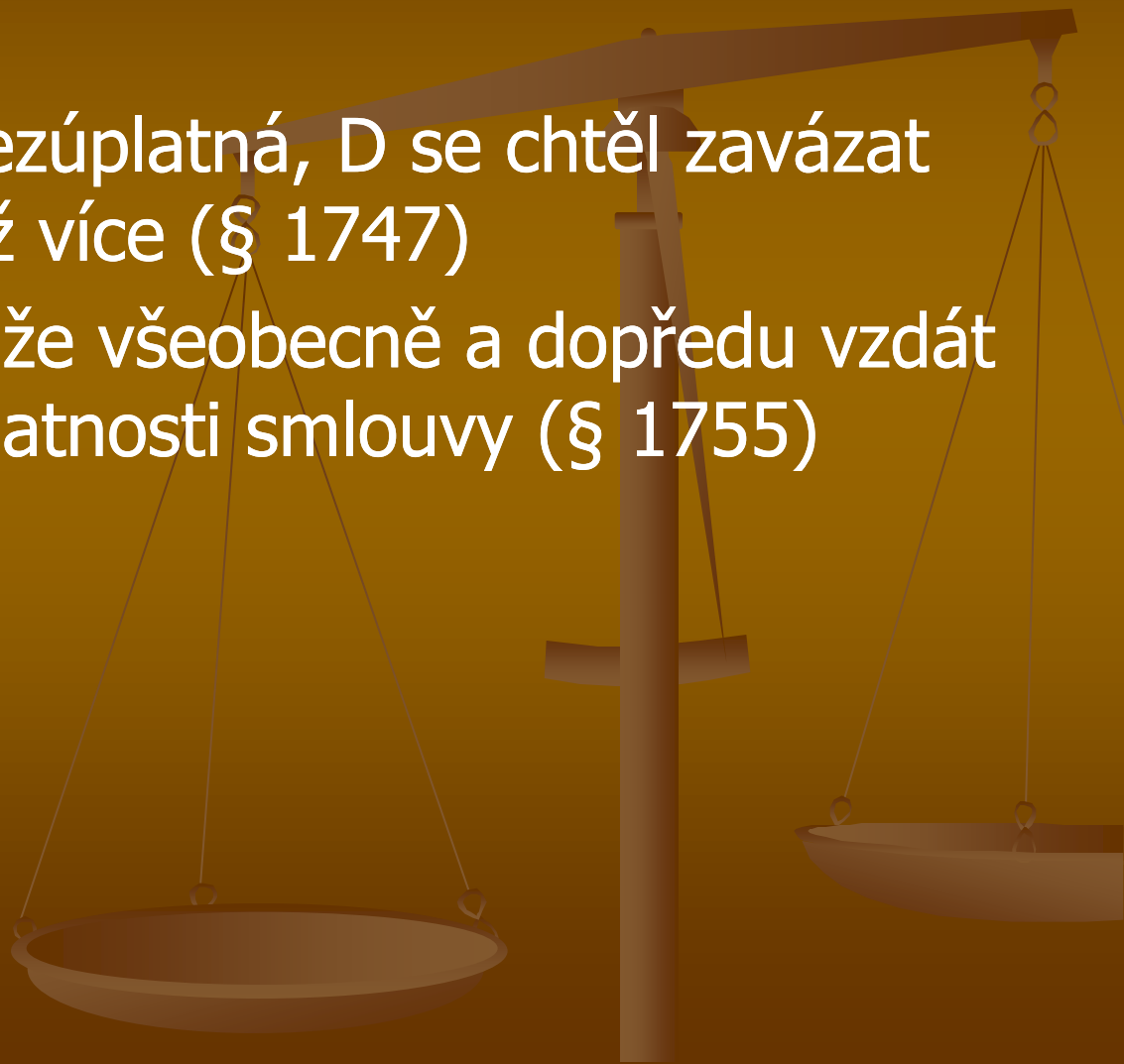
- Podle obsahu a zaměření smlouvy dělíme smlouvy:
 - Typové
 - Podstatné náležitosti jsou vymezeny v NOZ či jiném zákoně (!!!)
 - Netyповé (tzv. inominátní) - § 1744
 - Smluvní typ neexistuje – strany si smlouvu nadefinují sami
 - Smíšené
 - Kombinují podstatné náležitosti více typů smluv

Obsah smlouvy

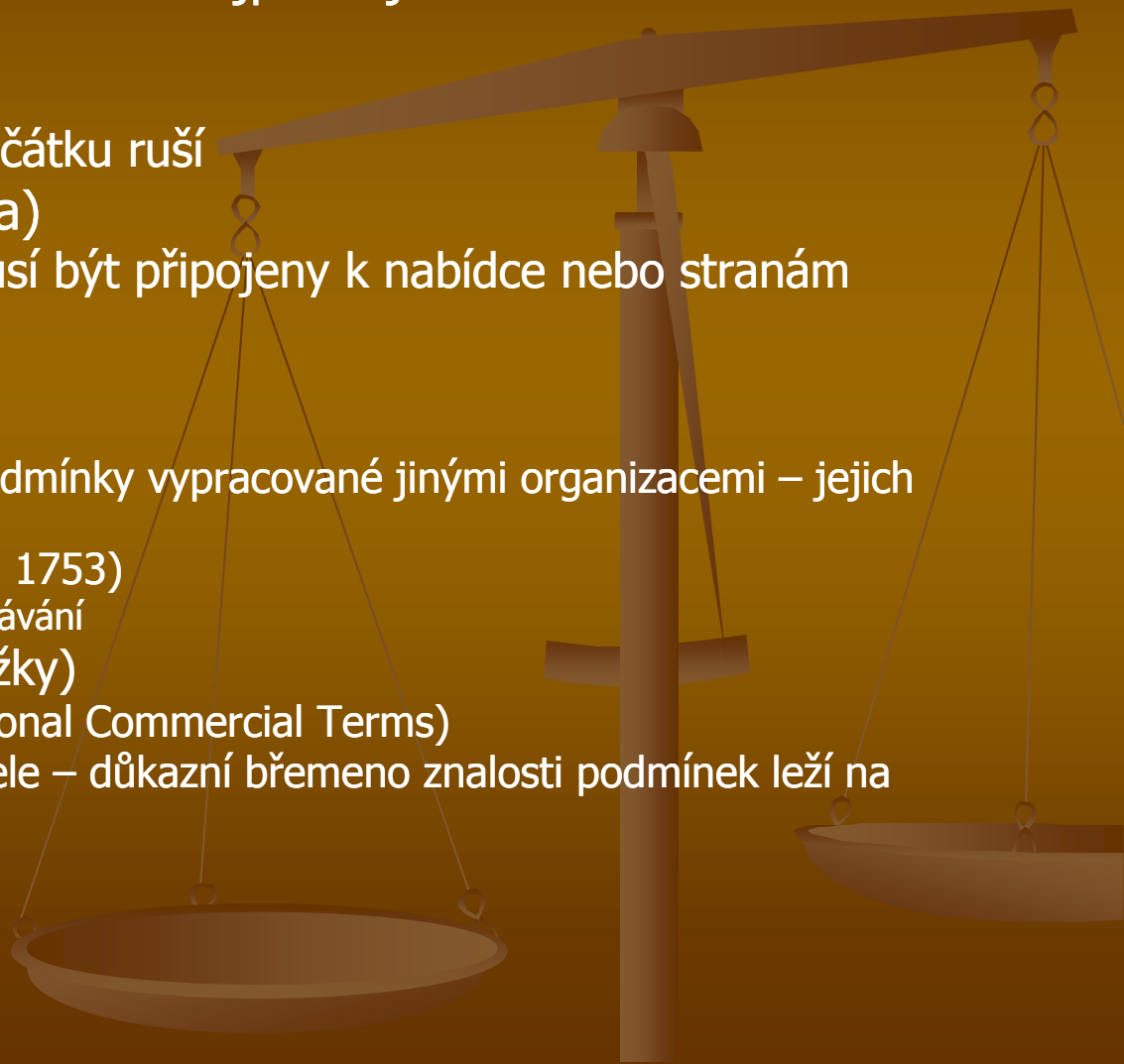
■ Zásady:

- Je-li smlouva bezúplatná, D se chtěl zavázat spíše méně, než více (§ 1747)
- Strana se nemůže všeobecně a dopředu vzdát námitek proti platnosti smlouvy (§ 1755)

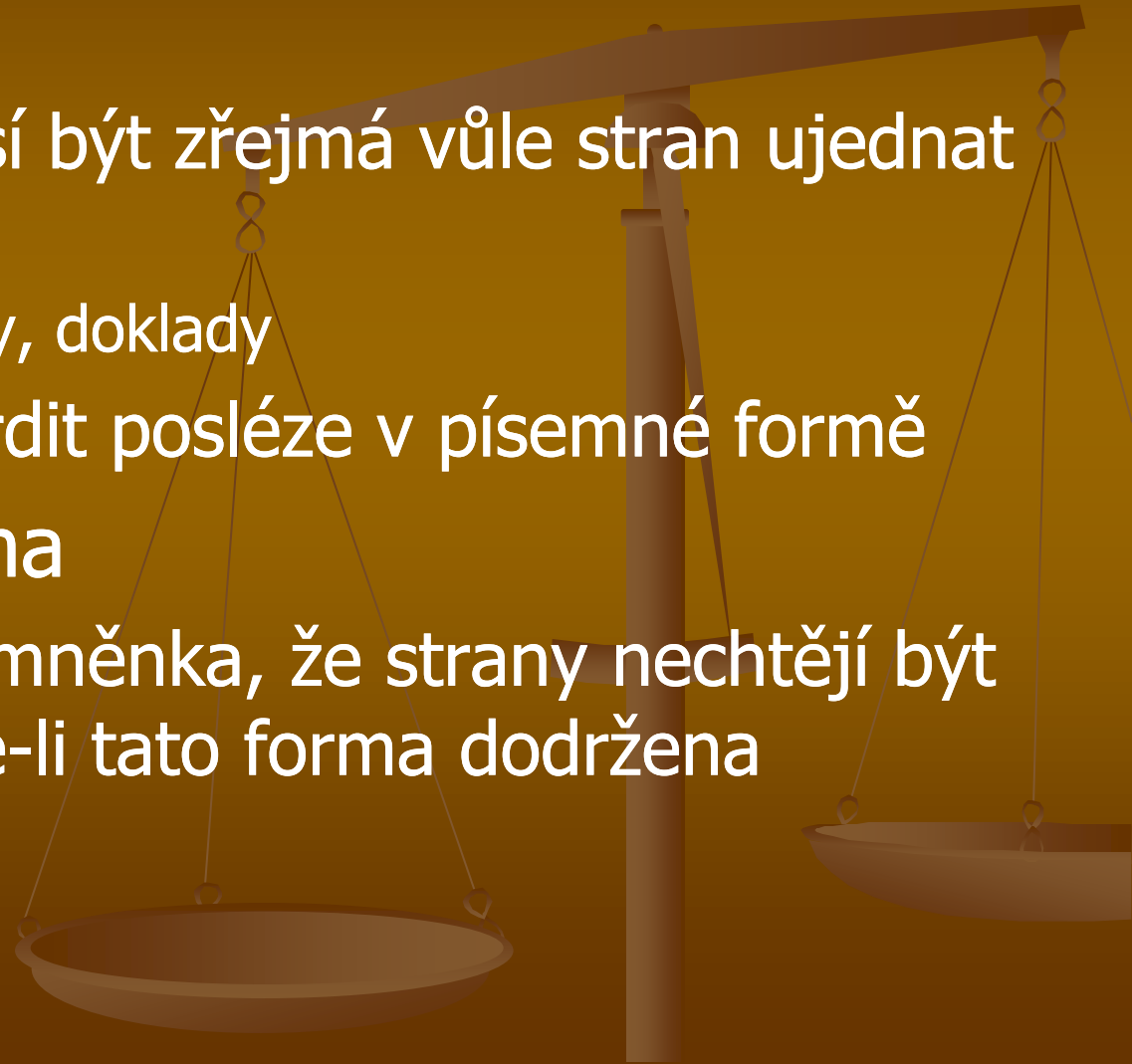
Obsah smlouvy

- Část obsahu smlouvy může určit nejpozději do 1 roku:
 - Třetí osoba
 - Soud
 - JINAK se smlouva od počátku ruší
- Odkaz (včleňovací doložka)
 - Obchodní podmínky (musí být připojeny k nabídce nebo stranám známy)
 - Subsidiární charakter
 - Mezi podnikateli
 - Lze využít obchodní podmínky vypracované jinými organizacemi – jejich znalost se předpokládá
 - Překvapivé ujednání (§ 1753)
 - Mimo rozumné očekávání
 - Vykládací pravidla (doložky)
 - INCOTERMS (International Commercial Terms)
 - Ale: ochrana spotřebitele – důkazní břemeno znalosti podmínek leží na podnikateli

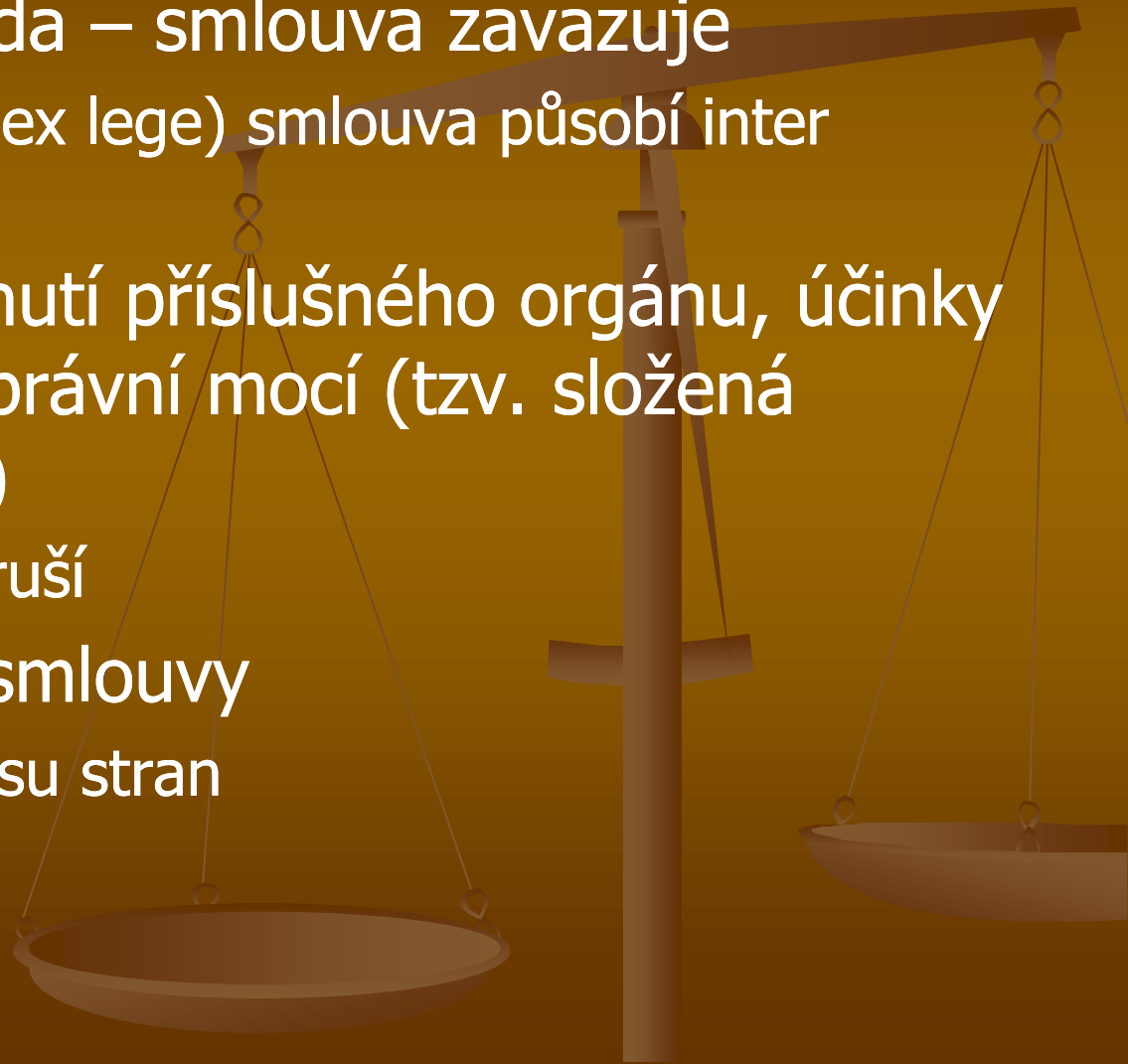
Forma smlouvy

- **Konkludentní**
 - Z okolností musí být zřejmá vůle stran ujednat její náležitosti
 - Ceníky, nabídky, doklady
 - Obsah lze potvrdit posléze v písemné formě
- **Dohodnutá forma**
 - Vyvratitelná domněnka, že strany nechtějí být vázány, nebude-li tato forma dodržena

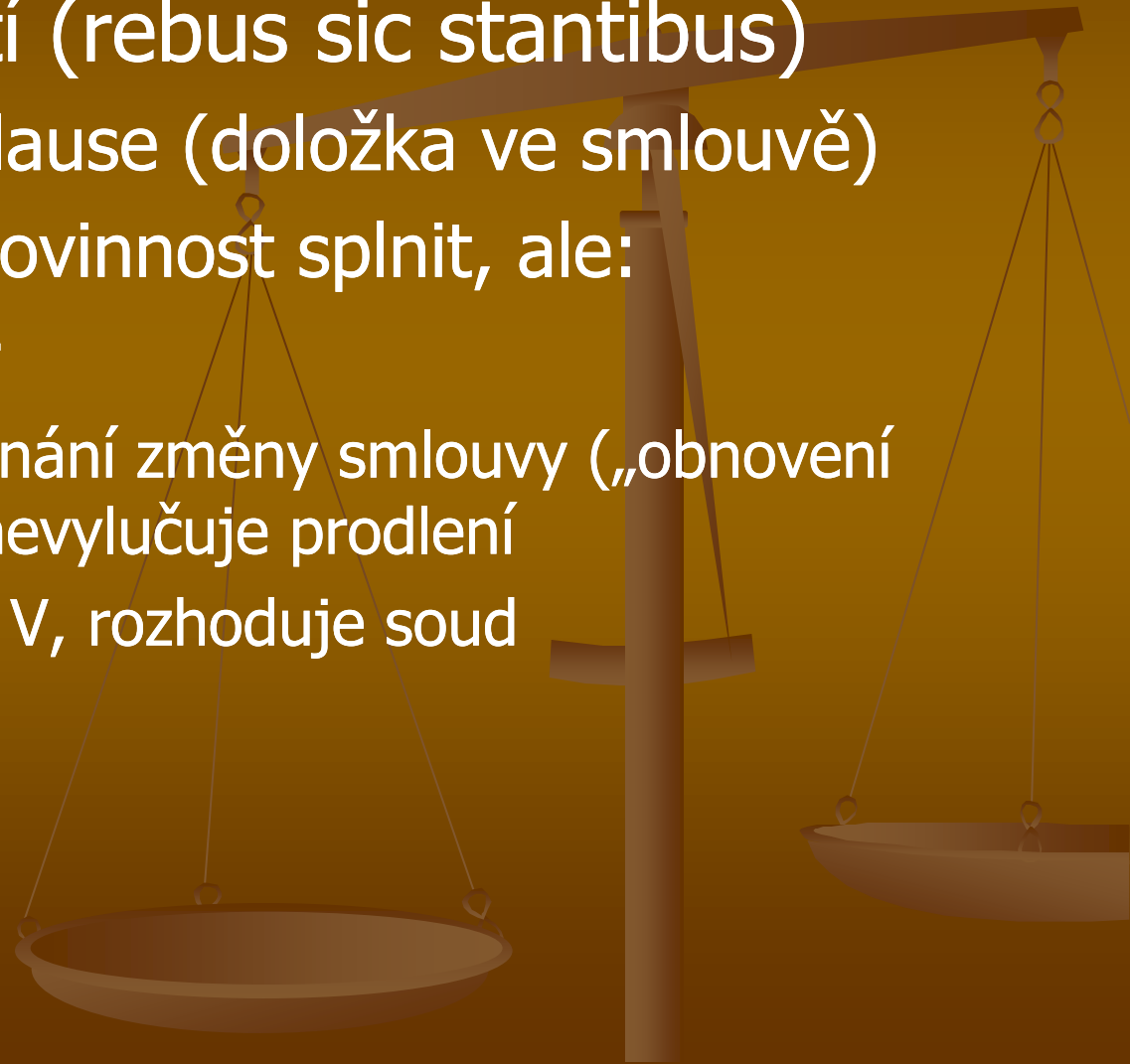
Účinky smlouvy

- Pacta sunt servanda – smlouva zavazuje
 - Zásadně (výjimky ex lege) smlouva působí inter partes
- Je-li třeba rozhodnutí příslušného orgánu, účinky nastávají až jeho právní mocí (tzv. složená právní skutečnost)
 - Jinak se smlouva ruší
- Změna či zrušení smlouvy
 - Na základě souhlasu stran
 - Ex lege

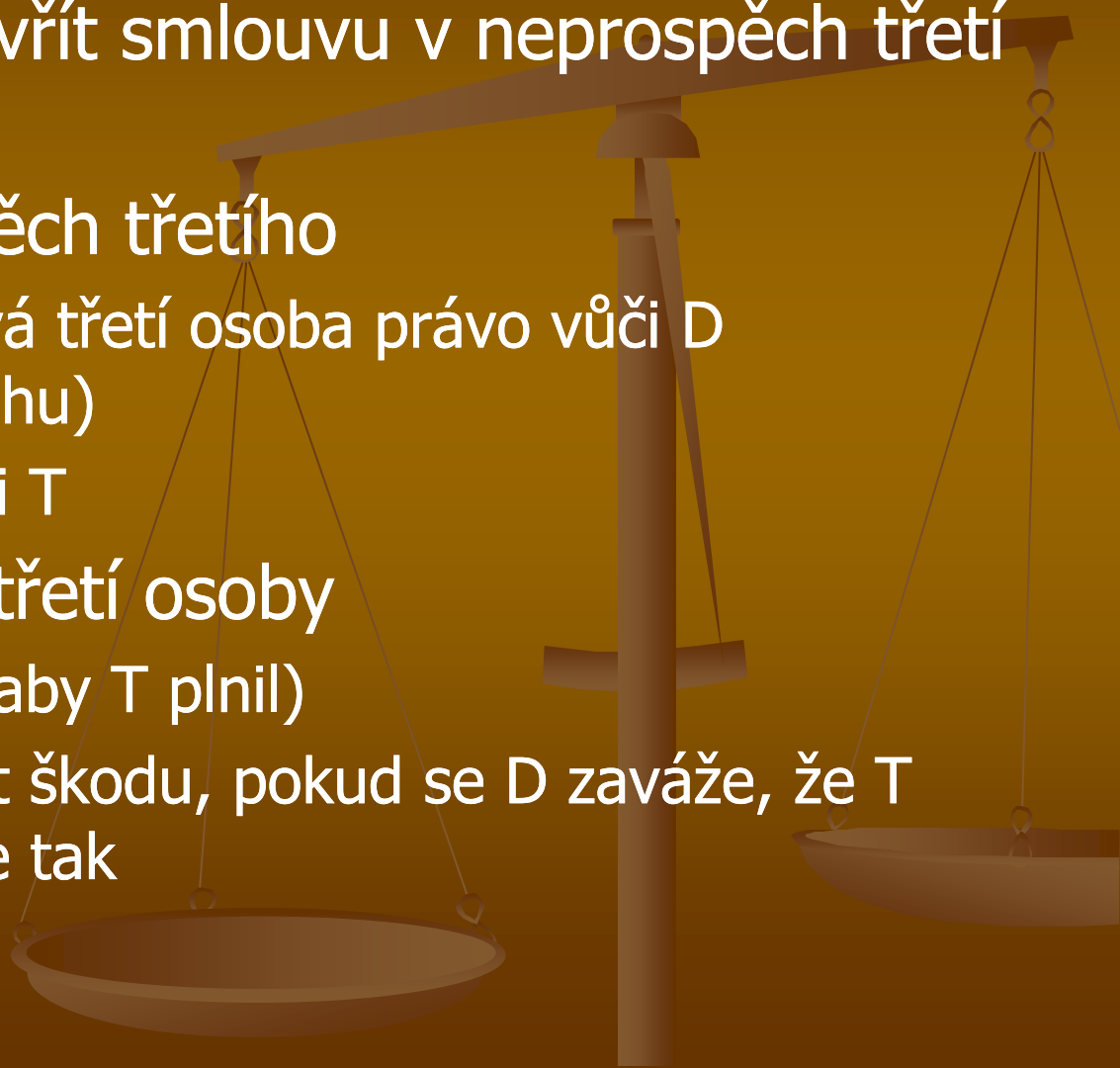
Účinky smlouvy

- Změna okolností (rebus sic stantibus)
 - Tzv. hardship clause (doložka ve smlouvě)
 - V zásadě trvá povinnost splnit, ale:
 - Hrubý nepoměr
 - Právo na dojednání změny smlouvy („obnovení jednání“), ale nevyklučuje prodlení
 - Chybí-li ochota V, rozhoduje soud

Účinky smlouvy vůči třetím osobám

- Zásada: nelze uzavřít smlouvu v neprospěch třetí osoby
- Smlouva ve prospěch třetího
 - Otázka, zda nabývá třetí osoba právo vůči D (kritérium prospěchu)
 - D má námitky vůči T
- Smlouva o plnění třetí osoby
 - Přímluva (zajistit, aby T plnil)
 - Povinnost nahradit škodu, pokud se D zaváže, že T splní, a nestane se tak

Smlouva o smlouvě budoucí – NOZ (§ 1785)

- Zavedena podpůrná doba 1 roku, není-li ujednána lhůta pro sjednání samotné smlouvy
 - Tyto lhůty jsou prekluzivní
 - Mechanismus výzvy oprávněné strany
 - Neuzavře-li na včasnou výzvu osoba smlouvu, může její obsah určit buď soud, anebo osoba určená ve smlouvě
 - Nové pravidlo pro určení obsahu smlouvy (účel + okolnosti)
-